ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXXI. ČÍSLO 5 MÁJ 2023

Oživení Duchom

Slávenie Veľkej noci - Skautský sviatok - Fénix z popola - Úspešný Mário
Rozhovor s otcom Maslákom - Ľútosť - Svätí na námestí - Nemám peniaze

Štvrtok Pánovej večere (Zelený štvrtok) - 6. apríla 2023

Pootvoriť dvere srdca

Pred časom som si prečítal za hrsť vtipov. V jednom z nich autor píše: Istý muž sa denne modlieva: „Pane, daj, aby som vyhral v lotérii!“ Po čase, keď sa opäť takto modlí, počuje Pánov hlas: „Človeče, prosím ťa, daj mi konečne šancu a kúp si lós!“

Keď som uvažoval nad tým, čo je potrebné, aby sme boli oživení Duchom, uvedomil som si, že z našej strany je to práve otvorenosť srdca pre Pána. Neustále totiž platia slová, ktoré čítame v Písme: „Hľa, stojím pri dverách a klopem. Kto počúvne môj hlas a otvorí dvere, k tomu vojdem a budem s ním večerať a on so mnou.“ (Zjv 3, 20)

Uvedené slová nás vyzývajú, aby sme ako praví učeníci nášho Pána počuli hlas svojho priateľa a prišli mu otvoriť. Lebo ak otvoríme Kristovi, aby vošiel a prebýval v našom vnútri, tak nám ponúka dôverné spoločenstvo pri nekonečnej hostine lásky, ktorej predzvesťou je Eucharistia.

Aby sme pochopili, čo znamená dať sa oživiť Božím Duchom, je potrebné uznať, že potrebujeme obrátenie. Obrátenie, ku ktorému nás neustále pozýva Pán, je obrátenie sa od seba samého, od svojho úspechu, od svojich predstáv, od svojho pomysleného duchovného bohatstva, ktoré sa domnievame, že vlastníme, k tomu pravému bohatstvu, ktoré spoznáva iba ten, kto zažil utrpenie a v ňom pocítil Božiu blízkosť a usiluje sa plniť to, čo mu posiela Pán.

Je dobré nahliadnuť do svojho srdca, či sme sa neuzavreli v sebauspokojení, že sme dobrými ľuďmi, a nepozabudli sme na to, že máme byť aj horlivými kresťanmi, ktorí žijú z Eucharistie. Aj pre nás platí, že ak chceme byť oživení Božím Duchom, potrebujeme pootvoriť dvere nášho srdca aspoň na jeden či na dva prsty, aby Kristus mohol dvere otvoriť a vstúpiť s ponukou svojej večere. Toto pootvorenie je vlastne vypočutím Pánovej výzvy z úvodného vtipu: „Človeče, daj mi šancu a kúp si lós!“, čo v našom prípade znamená: „Človeče, daj mi šancu a otvor svoje srdce mojej milosti, aby mohla začať v tebe blahodarne pôsobiť.“

Prajem nám všetkým, ktorí čítame tieto riadky, aby sme vedeli otvoriť dvere srdca, aby nás Pánov Duch mohol oživiť a naplniť svojou Láskou, aby sme opäť užitočnejšie a častejšie posilňovali svoje srdce eucharistickým Kristom, ktorý v nás oživuje Ducha tak, ako to v tomto veľkonočnom čase počúvame o prvotnej Cirkvi pri čítaniach zo Skutkov apoštolských - všetci, čo uverili, boli pospolu a vytrvalo sa zúčastňovali na učení apoštolov a na bratskom spoločenstve, na lámaní chleba a na modlitbách (porov. Sk 2,42 - 43).

Jozef Repko, farár

Dobrý Pastier odohral svoje predstavenie aj v Prievidzi

Dňa 29. marca 2023 sa v Dome kultúry Prievidza uskutočnilo divadelno-pantomimické predstavenie Fiat Lux - Buď svetlo - v podaní o. z. Dobrý Pastier z Kláštora pod Znievom.

Zakladateľ Dobrého Pastiera, kňaz Vladimír Maslák, v príhovore objasnil, čo ho viedlo k založeniu občianskeho združenia, ktoré poskytuje sociálne služby chudobným - máme robiť skutky milosrdenstva a pomáhať najslabším v našej spoločnosti.
Diváci potom mohli sledovať rôzne udalosti zo života dospelého Ježiša Krista; krst v Jordáne, svadbu v Káne Galilejskej, vzkriesenie Lazara či Poslednú večeru. Celé predstavenie napísal a hudbu k nemu skomponoval a nahral Branislav Valko.
Na konci diváci vstali a účinkujúcich odmenili 10 minútovým potleskom. Vladimír Maslák všetkým prítomným poďakoval a udelil im požehnanie.
„Do Domu kultúry som išla s myšlienkou, že nejako to tam pretrpím a hlavne podporím dobrú vec, no bola som veľmi milo prekvapená. Škoda, že som nezavolala aj kamarátky, predstavenie sa mi veľmi páčilo," povedala jedna z účastníčok.

Text: Zuzana Schühtanczová
Foto: Jozef Kobela

Veľkonočný pondelok vo farskom kostole

Aj tento rok po svätej omši na Veľkonočný pondelok 10. apríla 2023 pán kaplán Pavol Škovránek polieval svätenou vodou i šibal korbáčom. Za fotky ďakujeme Petrovi Melicherčíkovi (viac ich nájdete na facebooku - Farnosť Prievidza-mesto). - red -

U piaristov prebehla duchovná obnova pre rodičov

Počas aprílového víkendu v dňoch 22. - 23. apríla 2023 sa v priestoroch piaristickej školy uskutočnila Duchovná obnova pre rodičov. Organizátorom tohto celovíkendového podujatia bola Piaristická fraternita – laickí piaristi, ktorí pomáhajú pátrom piaristom a celej piaristickej škole zabezpečiť podporné aktivity súvisiace s výchovou a vzdelávaním detí a rodičov.

Duchovná obnova sa uskutočnila pod vedením pátra Matúša Palaja, hlavného nositeľa myšlienky formácie rodičov, starých rodičov a priateľov piaristickej školy. Vďaka nemu sa podarilo akciu nielen zorganizovať, ale aj uskutočniť.
Celý víkend prebehol v pokojnej a radostnej atmosfére. Duchovná obnova mala podobu celosvetovo známeho kurzu Filip, ktorého sa už zúčastnilo i množstvo žiakov školy. Účastníci tu zažili rôzne prednášky na témy o Božej láske, hriechu, spáse, viere, Duchu Svätom a spoločenstve. Tie boli popretkávané chválovými piesňami v podaní piaristických absolventov.
Počas celej akcie bol zabezpečený výborný catering, pri ktorom sa rodičia mohli vzájomne spoznať a podeliť sa o vlastné skúsenosti a zážitky z obnovy. Zabezpečená bola tiež detská služba so skvelými piaristickými animátorkami, takže rodičia si mohli počas víkendu skutočne oddýchnuť a duchovne sa posilniť.
V nedeľu sa všetci účastníci porozprávali o tom, čo im táto duchovná obnova dala. Bolo to naozaj veľmi povzbudzujúce. Celému organizačnému tímu to dodalo silu pokračovať v ďalších aktivitách. V najbližšom čase plánuje pomôcť pri vytvorení spoločenstva rodičov.

Text a foto: Michaela Laurincová

Modlitby za uzdravenie

V sobotu 22. apríla po mládežníckej sv. omši o 16:30 boli po dlhšom čase v našej farnosti obnovené modlitby za uzdravenie, ktoré viedli pán farár z Novák Ivan Iskra a pán kaplán Pavol Škovránek. Cieľom týchto modlitieb je osobitným spôsobom prosiť za zlepšenie stavu tela a ducha, oslobodiť sa od zlých sklonov a otvoriť sa dobru plynúcemu do nášho života. Modlitby za uzdravenie sa budú vo farskom kostole konať raz mesačne po mládežníckych sv. omšiach – najbližšie 20. mája a 17. júna.

- Fara -

Oslavu sviatku svätého Juraja doplnil aj skautský sľub

V pondelok 24. apríla 2023 sa prievidzskí skauti stretli v piaristickom kostole, aby spoločne oslávili sviatok svojho patróna, svätého Juraja. Na svätú omšu prišli všetky skautské generácie od najmenších včielok a vĺčat až po najstarších oldskautov.

Za zvuku gitary a spevu krásnych pesničiek naplnila kostol od úvodu svätej omše príjemná atmosféra bratstva a priateľstva. Svätú omšu slúžil pán kaplán Pavol Škovránek, ktorý sa so skautmi stretáva napríklad na táborových svätých omšiach či pri roznášaní Betlehemského svetla a je ich veľkým priateľom.

Pán kaplán v homílii krátko opísal symboliku, ktorá je ukrytá v legendách o svätom Jurajovi. Ten je nielen patrónom skautov, ale aj vojakov, kováčov, sedliakov, roľníkov, pocestných či rytierov. Boj s drakom, čo je časté vyobrazenie tohto svätca, nám má pripomínať najmä to, aby sme so zlom hrdinsky bojovali podľa svojich možností.

Pre skautov je tiež inšpiráciou rytierskosť svätého Juraja ako ideál priamosti charakteru, odvahy, spravodlivosti, čestnosti a obety. Aj skauti sú vedení k tomu, aby sa zastali tých, ktorí sú slabší a potrebujú ochranu.

Na sviatok svojho patróna zvyknú skauti usporadúvať aj táborový oheň, ktorý je slávnosťou a jedným z miest, kde môžu kandidáti zložiť svoj skautský sľub. Keďže pán kaplán nemohol pre iné povinnosti prijať pozvanie na plánovaný táborák, skauti mu pripravili prekvapenie a ponúkli mu zložiť skautský sľub po svätej omši v átriu u piaristov.

Túto ponuku pán kaplán s radosťou prijal, a tak malí i veľkí s nadšením sledovali, ako sa po svätej omši pridal k miliónom skautov a skautiek na celom svete. Skautským sľubom potvrdil svoj dobrovoľný záväzok plniť si povinnosti voči Bohu a vlasti, pomáhať svojim blížnym v každom čase a dodržiavať skautský zákon.

Text: Alojz Vlčko, foto: Peter Melicherčík

Skautský sľub a skautský zákon

Skautský sľub spája členov skautského hnutia na celom svete. Je dobrovoľným záväzkom každej skautky a každého skauta, ktorý mu pomáha formovať osobnosť a vzťahy. Pomôckou pri tom je skautský zákon. Má formu desatora ideálov, o ktoré sa skauti snažia vo svojom živote.

Čo skauti sľubujú?
Sľubujem na svoju česť, že sa vynasnažím zo všetkých síl:
– plniť si povinnosti voči Bohu a svojej vlasti,
– pomáhať v každom čase svojim blížnym,
– dodržiavať skautský zákon.

Skautský zákon
1. Na skautovu česť sa dá spoľahnúť.
2. Skaut je verný a oddaný.
3. Skaut je osožný a pomáha iným.
4. Skaut je priateľom všetkých ľudí dobrej vôle a bratom každého skauta.
5. Skaut je zdvorilý.
6. Skaut je ochrancom prírody a cenných ľudských výtvorov.
7. Skaut je poslušný voči rodičom, predstaveným a vodcom.
8. Skaut je veselej mysle a rozvážny.
9. Skaut je sporivý a hospodárny.
10. Skaut je čistý v myšlienkach, slovách a skutkoch.

Fénix odznel aj v piaristickom kostole

V piatok večer 28. apríla 2023 sa v piaristickom kostole konal koncert Jany Zubajovej (Palajovej), ktorá poslucháčom predstavila svoj nový album Fénix. Niekdajšia členka skupiny Heartbeat mohla svoju prvotinu vydať vďaka úspešnej kampani na StartLabe.

Janka sa svoj album na jar tohto roka rozhodla predstaviť aj prostredníctvom turné. Spolu s umeleckým zoskupením Konverzie vystúpila postupne v 4 mestách Slovenska – na Sliači, v Košiciach, v Bratislave a vo svojej domovskej Prievidzi.

Každá jedna pieseň, ktorá bola na koncerte zaspievaná, mala svoj príbeh a každá jedna sa dotkla sŕdc poslucháčov. Hudba bola doplňaná i básňami či osvetlením upriamujúcim pozornosť na podstatu – Ježiša, ktorému bol koncert venovaný.
Janka počas koncertu predstavila účastníkom celý album a priblížila im to, ako vznikal. Ďakovala Spoločenstvu Piar, pátrovi Jurajovi Ďurnekovi, SchP, a sestre Timotei Šebeňovej, FDC, ktorí ju naučili modliť sa piesňou. Spomenula tiež to, ako sa jej páči mytologická postava vtáka Fénixa, po ktorom je celý album pomenovaný. Fénix najprv zhorí, ale o tri dni z popola vylezie červík, ktorý sa cez noc premení na nového krásneho vtáka. Obrazne ho pripodobnila našim pádom a novému zrodeniu - zrodeniu v Kristovi.

Ak ste Jankin koncert premeškali, nezúfajte. So svojím programom by mala vystúpiť i na prievidzskej mariánskej púti počas leta.

Text: Michaela Laurincová
Foto: Peter Melicherčík

*„Ako fénix vstanem z popola
a novú pieseň ti, môj Bože, zaspievam.
V duši žiariš mi ako drahokam.“*

Liturgia v sebe ukrýva celý život Krista

Ani sa vás nebudem pýtať, kto z vás si pamätá, kde sme naposledy skončili popis liturgie svätého Jána Zlatoústeho. Sám som to nevedel a musel som si prelistovať zopár vydaní časopisu, aby som to zistil. A teda v decembri sme si naposledy hovorili o Veľkom vchode a ozrejmili sme si zvolanie: *„Nech sa Pán Boh rozpomenie vo svojom kráľovstve na…“*

Po skoro polročnej prestávke v tejto téme sa vraciame k našej liturgii a pozrieme sa na to, čo sa deje pri prestole (oltári), keď naň kňaz položí prenesené dary (chlieb a víno). Ľud spieva: *„Veď máme prijať Kráľa všetkých, ktorého anjelské zbory neviditeľne nesú v sláve. Aleluja.“* Kňaz sa počas toho potichu modlí dve zaujímavé modlitby.

Krista vkladajú do hrobu

Tou prvou modlitbou je modlitba, ktorá sa spievala v našom obrade len nedávno – počas Veľkého piatku, keď kňaz, predstavujúc Jozefa z Arimatie, ukladal plaščenicu (plátno, na ktorom je vyobrazený zosnulý Kristus) do hrobu.

Obchádzal ňou chrám a ľud pri tom spieval: *„Ctihodný Jozef sňal z dreva tvoje prečisté telo, zavinul ho do čistého plátna, natrel ho voňavými masťami a uložil do nového hrobu“*.

Teraz nie je Veľký piatok, no predsa nám naša liturgia sprítomňuje túto časť tajomstva Paschy – uloženie Života do hrobu.

Liturgia v sebe obsahuje celý život Krista, celý liturgický rok. Ak si pamätáte, obetné dary sú na diskose (chlieb) a v kalichu (víno). A tieto sú pred Veľkým vchodom odložené a prikryté na bočnom prestole (oltári). Dve malé prikrývky na diskose a kalichu predstavujú Ježišov odev, v ktorom bol ukrižovaný. Keď kňaz dary prenesie na oltár, tieto dve malé prikrývky odkladá na bok a prikrýva diskos a kalich len jedným plátnom – vozduchom. Pri tom sa modlí modlitbu o ctihodnom Jozefovi – kňaz je v tej chvíli znova Jozef, ktorý zosnulého Krista zavíja do nového plátna a ukladá do nového hrobu – na prestol (oltár), kde sa o chvíľu stane ten najväčší zázrak a vrchol nášho kresťanského života – Kristovo vzkriesenie.

Kristus je pravá obeta

Druhá modlitba, ktorú kňaz potichu hovorí, keď okiadza dary na oltári, kým ľud spieva, znie: *„Buď dobrotivý, Pane, a milosrdný voči Sionu, vybuduj múry Jeruzalema. Potom prijmeš náležité obety, obetné dary a žertvy, potom položia na tvoj oltár obetné zvieratá.“* Je to záverečná časť 51. žalmu.

O čom táto modlitba hovorí? Že sa práve priniesla tá jediná pravá obeta – žertva - a je pripravená sa znova a znova za nás dať. Znova a znova dáva život za nás všetkých.

Jozef Durkot, gréckokatolícky kňaz

Novinky z piaristickej školy

Spev po francúzsky

Piaristická spojená škola Františka Hanáka dlhé roky podporuje žiakov a rozvíja spevácky talent s nadaním na cudzie jazyky. Žiačky osemročného gymnázia sa zúčastnili súťaže „Spievam po Francúzsky". V kategórii do štrnásť rokov súťažila Ema Lenhartová v sóle. Duo vytvorili sestry Alžbeta a Agáta Šmýkalové. Trio súťažilo v zložení Hana Šimkovičová, Lívia Laurincová a Magdaléna Orlíková. V kategórii starších od 15 do 17 rokov mali piaristi zastúpenie vďaka Natálii Korinekovej, Magdaléne Hudecovej a Sophii Laluhovej. Z druhého, respektíve tretieho miesta sa tešili už vyššie spomenuté žiačky - Magdaléna Hudecová, ktorá postúpila na celoslovenské kolo kolo, a Natália Korineková, ktorá obsadila tretie miesto.

Spevácka súťaž „Spievam po francúzsky"

Žiaci tretieho ročníka dostali poštu z Cypru

Matematická súťaž „Náboj Junior"

Tematické vyučovanie v 4.A

Pani učiteľka Mária Mačuhová je medzi žiakmi známa a obľúbená tematickým vyučovaním. Takéto špeciálne vyučovanie sa konalo počas štvrtého mesiaca roku v triede 4.A. Žiaci počas hodiny matematiky mali stretnutie s rímskym cisárom Gaiom Iuliom Ceasarom a zo žiakov sa razom stali Rimania. Cieľom Rimanov bolo vyriešiť matematické úlohy, získať šesť kľúčov, uhádnuť šifru a získať kľúč ku sladkej odmene.

Poštový holub z Cypru

Žiaci tretieho ročníka základnej školy praktizujú a precvičujú si svoje znalosti anglického jazyka priamo v praxi. Píšu si formou listov so svojimi rovesníkmi z ostrovného Cypru. Žiaci sú vždy veľmi nadšení, keď sa im do rúk dostane list od ich zahraničného kamaráta.

Einsten ²

Počas mesiaca známeho bláznivým počasím sa tím študentov z osemročného gymnázia zúčastnil celoslovenskej matematickej súťaže Náboj Junior. Študenti počas dvoch hodín prejavili svoje znalosti nielen z matematiky v UPeCE. Počítali, spolupracovali, chodili za komisiou s výsledkami, zbierali výsledky, ale taktiež stretli stovky mladých ľudí zanietených do riešenia výziev matematiky rovnako, ako sú v nich zanietení aj oni.

Pripravil: Mário Orság
Foto: archív školy

...tri otázky pre oceneného študenta Mária Orsága

Študent septimy osemročného piaristického gymnázia a zároveň náš redaktor Mário Orság sa tento rok zapojil do viacerých žurnalistických súťaží a zožal na nich úspech. Získal 3. miesto v kategórii *Novinárske príspevky stredoškolákov* v súťaži Štúrovo pero, 3. miesto v kategórii *Tlač* v súťaži MEDart a Cenu poroty za komplexné uchopenie témy a spôsob spracovania rozhovoru v kategórii *Audio* v súťaži MEDart. V žurnalistickej tvorbe je rozhodnutý pokračovať i ďalej.

1 **Čo ťa motivovalo zapojiť sa do súťaží Štúrovo pero a MEDart?**
Motivovala ma moja vášeň a láska k písaniu - hlavne rozhovorov, o ktorých môžem povedať, že sú mojou silnou stránkou. Chcel som sa tiež porovnať s konkurenciou, s inými stredoškolskými novinármi a novinárkami. Takisto som chcel zistiť, na akej úrovni sú moje texty a chcel som počuť názor odborníkov na moju tvorbu.

2 **Ako prebiehalo vyhodnocovanie týchto súťaží?**
Vyhodnotenie Štúrovho pera prebiehalo v Krajskej knižnici Ľudovíta Štúra vo Zvolene v sobotu 22. apríla 2023. Zúčastnil sa na ňom pán minister školstva, športu, vedy a výskumu Ján Horecký, zástupcovia Banskobystrického kraja a aj jednotlivé porotkyne a porotcovia. Do súťaže sa mohli zapojiť vysokoškoláci a stredoškoláci, ktorí prišli pod Pustý hrad reprezentovať buď samých seba, alebo svoje časopisy.
Počas oboch dní sme mali v rámci programu tlačové konferencie s pánom ministrom zahraničných veci a európskych záležitostí Slovenskej republiky Miroslavom Káčerom, so slovenskou investigatívnou žurnalistkou a reportérkou TV Markíza Gabrielou Kajtárovou a s už vyššie spomenutým pánom ministrom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Jánom Horeckým. Súčasťou programu boli tiež workshopy s našimi porotcami, ktorí hodnotili, komentovali a konštruktívne kritizovali naše práce. Takisto sme sa s nimi mohli porozprávať o tom, čo nás zaujíma.
Vyhodnotenie MEDartu sa uskutočnilo v stredu 26. apríla 2023 na pôde Katolíckej univerzity v Ružomberku. Porotcovia vyhodnocovali víťazov (resp. troch najlepších) v štyroch okruhoch - v tlači, v audiu, vo fotografii a v televízii.
Počas dopoludnia sme ako súťažiaci mali k dispozícii workshopy v súťažných kategóriách. Ja som sa zapojil do workshopu „Audio“, ktorý viedol rozhlasový redaktor RTVS Marcel Páleš. Ďalší workshop, ktorý som navštívil, bola „Tlač“, ktorú viedol novinár denníka SME Peter Kováč. V iných súťažných kategóriách, do ktorých som sa nezapojil, boli porotcami fotograf denníka Nový Čas Braňo Račko a televízny redaktor, moderátor a dramaturg RTVS Radoslav Zemančík.

3 **Ako by si chcel v súťažiach nadobudnuté skúsenosti využiť ďalej?**
Najmä v pokračovaní mojej kariéry v budúcnosti. Nesmiem zaspať na vavrínoch, chcem sa aj naďalej zlepšovať. Samozrejme, o rok sa plánujem opäť prihlásiť do oboch súťaží a získať ešte lepšie umiestnenie a výsledok. Niežeby tretie miesto bolo zlé, ale keď je priestor na zlepšenie, chcem to využiť a atakovať finálové priečky súťaží.

Text a foto: Petra Humajová

Prievidzské drobné sakrálne objekty - II. časť

Stáročia vzhliada veriaci človek ku krížu, na ktorom zomrel Spasiteľ. Tak to bolo aj v starej Prievidzi a tak to je aj v tej súčasnej. Na viacerých miestach nášho mesta a v jeho okolí boli či sú postavené kríže, ktorých historickú hodnotu, nehovoriac o tej duchovnej, si ani neuvedomujeme. Pripomenieme si niektoré z nich.

Kríž pri hornom mlyne
Na jeseň 1921 požehnal farár Anton Miššuth nový kríž pri tzv. hornom mlyne, ktorý spravovala mlynárska rodina Vavrovcov. Mlyn sa nachádzal v lokalite, ktorá je známa ako Cesta pod skalou. Dnes sa tu nachádzajú garáže. Mlynár Peter Vavro v týchto miestach vymenil starý kríž za nový.

Kríž na Žabníku
16. novembra 1924 požehnal Miššuth kríž na Žabníku. Stál na križovatke dnešnej Necpalskej cesty a Ulice Stavbárov. Dnes sa tu nachádza Golem pub. Pôvodné miesto prezrádzajú lipy, ktoré tu rastú a ktoré tu rástli aj vtedy. Kríž bol oplotený drevenou ohrádkou. V jeho blízkosti na druhej strane cesty stála drevená pajta, zľava susedil s kamenárstvom.

Kríž pri Carpathii
V roku 1932 požehnal Miššuth kríž na Košovskej ceste, ktorý nahradil starší. Stál na malom kopčeku tesne vedľa brodu cez Handlovku. Vjazd do brodu existuje aj dnes. Kríž bol odspodu až po vrch ovinutý ozdobným kvetinovým pásom. V jeho strede bola pripevnená lucerna. Nad korpusom sa nachádzala oblúková kovová strieška. Korpus bol otočený smerom k budove Carpathie. V neskorších rokoch bol kríž premiestnený ďalej od mosta. Dnes stojí za garážami a vzhľadom na nedávny výrub zelene je dobre viditeľný.

1. Kríž na Žabníku
2. Kríž na Banskej
3. Kríž na Nedožerskej ceste
4. Kríž pri Carpathii

Kríž na Banskej
V roku 1943 bol z iniciatívy a skoro celým nákladom Štefana Snášika, nájomcu miestnych pozemkov, postavený betónový kríž v lokalite na „Banskej“. Pôvodne tu stál drevený kríž.
Po svätej omši vo farskom kostole sa uskutočnila procesia ku krížu, kde kaplán Vojtech Zjara predniesol kázeň a následne kríž posvätil. Zaujímavosťou udalosti bol veľký počet mužov.
Dnes je kríž stojaci pri starej ceste naďalej navštevovaným miestom. Nachádza sa medzi mohutnými stromami a ponúka krásny výhľad na okolité hory.

Kríž na Nedožerskej ceste
Z roku 1947 pochádzal kríž v blízkosti križovatky dnešnej Nedožerskej cesty a Športovej ulice. Nad korpusom bol nápis INRI napísaný na imitácii zvitku papiera. V nižšej ozdobnej časti dreveného kríža bol vyrezaný kalich a pod ním vyrytý rok 1947.
Pri nedávnom náraze automobilu bol na tomto mieste už stojaci nový kríž zlomený a vyvrátený.

Spracoval: Pavol Schmidt

Fotografie:
1. Kríž na Žabníku: archív Klubu priateľov histórie Prievidze
2. Kríž na Banskej: autor Pavol Schmidt
3. Kríž na Nedožerskej ceste: autor Ján Sabo
4. Kríž pri Carpathii: archív Evy Kočnerovej, autor Július Košík

Zdroje:
KLIŽAN, Erik. Prievidzské sochy. In Prievidzský občasník, 2005, roč. 2, č. 1, s. 17.
MATÁKOVÁ, Barbora. Drobné sakrálne objekty Prievidze. In Prievidzský občasník, 2007, roč. 4, č. 2, s. 11.
Historiae Parochiae, s. 192-196

Mládežnícky zbor farnosti Prievidza-mesto

Spievame počas mládežníckej svätej omše v soboty o 16:30 a počas adorácie po nej.

Pozývame nových ľudí medzi nás:
- Nácvik každú sobotu o 15:30 vo farskom centre (v budove fary).
- Nemusíte mať hudobné vzdelanie ani poznať noty.
- Privítame nielen spevákov, ale aj hudobníkov.
- Stačí prísť na nácvik.

V prípade otázok oslovte Maťku Humajovú (milá usmievavá dirigentka), pána kaplána Paliho Škovránka, zvukára Michala, niektorého člena zboru alebo nám napíšte správu na FB Farnosť Prievidza-mesto.

Spievame PRE RADOSŤ – Pánu Bohu, ľuďom i sebe.

Novodobí kresťanskí mučeníci

V niektorých oblastiach Nigérie je zabíjanie kresťanov pre ich náboženskú príslušnosť každodennou realitou. Často sú zmasakrované celé komunity. Milióny ľudí sú nútení utekať pred hrozbou a žiť v náročných podmienkach v táboroch pre vysídlené osoby.

Kňazi a reholníci sú tiež častými obeťami únosov. Niektorí obyvatelia táborov prežili viacnásobné vysídlenie. Iní videli, ako ich blízkych zabíjajú, strieľajú do nich a zabíjajú ich ako zvieratá.
Cirkev sa v nepokojných oblastiach snaží udržať, aby bola nablízku utláčaným.

Hrozba teroristov
Otec Remigius Ihyula vedie Nadáciu pre spravodlivosť, rozvoj a mier v rámci diecézy Makurdi v nigérijskom štáte Benue. Tento štát patrí medzi najviac postihnuté útokmi fulbských pastierov. Nadácia realizuje starostlivosť Cirkvi o vnútorne vysídlené osoby, ktoré boli zo svojich domovov vyhnané násilím Fulbov.
Štát Benue sa považuje za „potravinový kôš Nigérie“. Je to región s najvyššou poľnohospodárskou produktivitou a uspokojuje potravinové potreby ľudí v Nigérii aj mimo nej. Plodiny živia rodiny poľnohospodárov a z predaja produktov platia za všetky životne dôležité veci.
Teroristické aktivity však Nigérijčanov o tieto možnosti pripravili. Ľudia, ktorí nikdy predtým nežobrali, sú teraz odkázaní žobrať. Nemôžu sa vrátiť do svojich dedín za poľnohospodárskymi prácami, pretože keď sa pokúsia vrátiť, teroristi ich zabijú. A tí nielenže ničia úrodu a zabíjajú ľudí, ale aj obsadzujú pôdu, aby sa ľudia nemohli vrátiť do svojich poľnohospodárskych komunít, čo spôsobuje hlad a ťažkosti.

Ľudia v núdzi
Nevraživosť medzi kočovnými pastiermi a farmármi je stará, ale v posledných rokoch sa ešte zhoršila zavedením automatických zbraní, ktoré zaplavili čierny trh. Situáciu zhoršuje náboženský rozmer, keďže väčšina Fulbov je moslimská a väčšina poľnohospodárov je kresťanská. Existujú obavy, že násilie Fulbov podnecujú tí, ktorí chcú oblasť očistiť od kresťanského obyvateľstva.
Ľudia v táboroch sú v zúfalej núdzi. Potrebujú hygienu, jedlo, vzdelanie a psychologickú starostlivosť. Rodičia prestali kvôli násiliu posielať svoje deti do školy, preto sa cirkev snaží zabezpečiť vzdelávanie pre študentov v táboroch. Umožňuje im bezpečne navštevovať školy v mestách. Učia sa tiež podnikateľským zručnostiam, aby sa mali, keď skončia školu, o čo oprieť.

Veľké utrpenie veriacich v Nigérii ani nám nemôže byť ľahostajné. Podporme kresťanov v Nigérii svojimi milodarmi a modlitbami. Svoj milodar môžete poslať prostredníctvom web stránky www.acnslovensko.sk, kde nájdete aj viac informácií o možnosti pomoci. Môžete ho tiež vložiť do misijnej pokladničky vo farskom kostole počas mesiaca máj. Ďakujeme všetkým dobrodincom!

Elena Cagáňová, členka Klubu priateľov misií

O osud každého človeka sa oplatí zabojovať

V závere Pôstu vystúpilo v prievidzskom Dome kultúry občianske združenie Dobrý Pastier s predstavením Fiat Lux. Toto občianske združenie, ktoré pomáha núdznym, založil koncom roka 2008 kňaz Vladimír Maslák. Čo ho k tomu viedlo? A ako sa tomuto Božiemu dielu darí dnes? Viac nám o tom prezradí v nasledujúcom rozhovore.

▪ **Ako mladý kňaz ste pôsobili tri roky neďaleko Prievidze, v dedinke Koš. Ako si spomínate na toto obdobie?**

Na toto miesto mám veľmi pekné spomienky, ktoré sa mi vryli hlboko do srdca. Koš je krásna farnosť so živými veriacimi, ktorá ma duchovne veľmi obohatila. Boli to chvíle plné radosti, ale aj starostí - asi ako v každom farskom spoločenstve, ktoré má tendenciu rásť, rásť vo viere.

▪ **Odkedy sa vo vás začala formovať túžba pomáhať núdznym?**

Každý kňaz je v prvom rade otcom. Ja pochádzam z veľkej rodiny, ktorá si vzájomne pomáha a drží pokope. Tento krásny vzor, ktorý som dostal, zanechal vo mne stopy, a preto to pre mňa nie je túžba, ale skôr prirodzenosť. Robím len to, čo robí každý otec a čo som od toho svojho dostal ja.

▪ **Pán biskup Baláž vám dal v roku 2008 v Kláštore pod Znievom k dispozícii bývalý premonštrátsky kláštor z 11. storočia. Nemali ste obavy pustiť sa do opravy takej veľkej historickej budovy? Koľkí ste tam vtedy začínali? Ako sa vám darilo?**

Samozrejme, že obavy boli, sú aj budú. Ale s vierou v Boha sa dá všetko. Veď predsa Pán Ježiš hovorí: „Ak by vaša viera bola ako horčičné zrnko...“

Začínal som na fare v Socoviach, kde som si k sebe zobral najprv jedného, potom dvoch núdznych... Napokon z nich boli piati a pokračovalo to ďalej. Keď sme sa presťahovali do kláštora, v prvom momente som zostal v šoku. Ako sa hovorí, bolo tu roboty ako na kostole. Bývať sa dalo len v priestoroch, kde je teraz kancelária. Tu boli sväté omše, jedáleň, kultúra, všetko. Malá miestnosť pre toľkých ľudí... Bola to výzva.

▪ **V roku 2015 žilo v kláštore už 216 osôb. Kto vám v týchto rokoch pomáhal? Starať sa o toľkých ľudí muselo byť veľmi náročné.**

Bez pomoci Pána Boha a Panny Márie by som to nedal. Oni mi do cesty poslali veľa správnych, dobrých a starostlivých ľudí, ktorý mi pomáhali a stále pomáhajú.

▪ **Keď k vám prichádzali ďalší ľudia, museli ste hľadať nové priestory, začali ste hospodáriť. Mali ste už z mladosti skúsenosti s hospodárením a chovom zvierat? Alebo kde ste sa to naučili?**

Áno, pochádzam z Oravy z 11 súrodencov. Peňazí sme veľa nemali, a tak sme museli - asi ako všetci na dedine - hospodáriť. Odmalička som bol v prostredí kráv, oviec, kôz, koní...

▪ **Dnes máte veľa rôznych zariadení na rozličných miestach. Ako vznikali a ako ich všetky dokážete riadiť?**

Momentálne máme 13 zariadení a skoro 140 zamestnancov. Veľmi ma teší, že bývalí klienti zariadenia sa dokázali dať tak do poriadku, že teraz majú vlastné domy a sú zamestnancami nášho zariadenia. Oni predsa najlepšie dokážu pochopiť, čím si prechádzajú súčasní klienti a vedia im perfektne pomôcť a poradiť.

Zariadenia vznikali postupne a vždy Božím riadením. Neraz sa stalo, že som dostal dobrú ponuku na kúpu budovy, no chýbali peniaze, ale Pán Boh je najlepší manažér a perfektne to celé riadi.

Raz mi chýbala určitá čiastka peňazí na kúpu jedného objektu za výhodnú cenu. Hovorím si: „Čo teraz? Pane, postaraj sa!“ Večer mi zavolala staručká 92-ročná pani, ktorá sa chcela duchovne vysporiadať a uzmieriť s Pánom. Prišiel som za starkou, vyspovedal som ju, porozprával som sa s ňou a zrazu mi hovorí: „Pán farár, ja som celý život žila skromne a míňala som peniaze len na nevyhnutné veci, nemám už nikoho a chcem vám ich dať...“ A bola to presne tá suma, akú som vtedy súrne potreboval. Dnes sa zariadenie, ktoré vtedy vďaka nej vzniklo, volá po nej a ja verím, že už za nás oroduje hore u Pána Boha.

▪ **Patríte k najväčším poskytovateľom sociálnych služieb na Slovensku. Ako sa vám darí udržať pokoj medzi toľkými ľuďmi?**

Momentálne máme u nás skoro 700 klientov, primárne chlapov, a je pochopiteľné, že konflikty ako v každej rodine (tá naša je trocha väčšia) boli, sú aj budú. No máme tu nastavené pravidlá a chlapi sa už viac-menej kontrolujú sami. Je to celé na osobnej zodpovednosti.

▪ **Určite máte aj množstvo veselých zážitkov. Spomínate si na nejaké?**

Krásna bola modlitba jedného chlapca: „Pane Ježišu, chcem piť a fajčiť, daj, aby som nechcel...“

Alebo v Benátkach na výlete povedal jeden z chalanov: „Pane Ježišu, zober nás preč odtiaľto, lebo tu by sme ani pod mostom nemohli spať.“

▪ **Aké u Vás platia pravidlá?**

Máme u nás „6 P“ - premodliť, preplakať, pretrpieť, potom pán požehná - a „3 D“ - dokiaľ dýcham, dúfam.

▪ **Poznám ľudí, ktorým ste veľmi pomohli. Ale stáva sa, že keď prehovárame niektorého bezdomovca, aby išiel k vám, bojí sa, že by nezvládol režim, ktorý u vás platí, že by stratil „slobodu“. Môžete nám povedať, aký je režim vašich klientov počas bežného dňa?**

Pravidelný nábožný život a duchovný program. Ora et labora. Okrem práce aj modlitba ranných chvál, vešpier, každodenný ruženec a svätá omša.

▪ **V Prievidzi máme farskú charitu, ale kvôli alkoholu jej služby mnohí nemôžu využívať. Ako vy riešite alkoholizmus u klientov?**

Ander z Košíc hovorí: „Keď idzem kolo karčmy, dam ruku do vrecka a ziscim, či som smädný.“ Našich klientov učíme sociálno-finančnej gramotnosti. Tí, ktorí nájdu u nás domov, sa tu zabetónujú a stabilizujú a hovoria, že z istôt sa neodchádza. Dnes tu mnohí z nich pracujú ako terapeuti a opatrovatelia.

▪ **V minulosti sme pre vaše zariadenie organizovali rôzne zbierky, napr. kompótov, teplého oblečenia a pod. Akou formou je možné pomôcť dnes?**

Dobrovoľníctvom a modlitbou a možnosťou je aj finančný dar.

▪ **Vo vašich zariadeniach vyrábate napr. aj syry, bryndzu a pod. Máte toho tak akurát pre vás všetkých, alebo máte aj prebytky? Mohli by sme vás podporiť aj nákupom nejakých vašich sezónnych produktov?**

Áno, výrobky sú vždy čerstvé a robené každý deň. Hoci sami máme málo, radi sa podelíme.

▪ **Prezraďte nám, ako je možné, že kedykoľvek vás stretneme, vždy ste milý, usmiaty, plný pokoja. Je to Božia milosť? Alebo sa viete občas aj nahnevať?**

S Pánom Bohom sa dá všetko. Treba ho mať v srdci, v mysli a na jazyku a potom to už ide. Život beriem ako dobrodružstvo s heslom, že čo nestihnem teraz, stihnem nabudúce. Veď predsa keď sa vylieči duša, ostatné veci sa už zariadia samy.

Ďakujem za rozhovor!
Elena Cagáňová

Foto: Ján Košturiak

*Otec **Vladimír Maslák** vo svojich 18 rokoch vážne ochorel. Prežil rok na onkológii a dávali mu pár týždňov života. Ale Pán Boh mu ukázal cestu, ako ďalej. Prihlásil sa na štúdium teológie. Po ukončení seminára v roku 1999 pôsobil ako kaplán v Slovenskej Ľupči a Banskej Bystrici. Vo svojich 36 rokoch prekonal infarkt, má tri bypassy. Pán mu ukázal, že jeho srdce môže byť ešte viac otvorené pre ľudí, ktorí potrebujú jeho pomoc.*

Myšlienku pomoci núdznym začal realizovať už počas svojho pôsobenia vo farnosti Koš v rokoch 2005 - 2008. V tejto obci pôsobil v resocializačnom zariadení Provital. V priebehu roku 2007 prichýlil otec Vladimír na Farský úrad v Koši asi desiatich mužov, ktorí museli opustiť resocializačné zariadenie v obci. Farské priestory nemohli však dlho slúžiť na tieto účely, a tak sa otec Maslák obzeral po budove, v ktorej by mohol naplno realizovať túžbu a myšlienku, čo v sebe už dlho nosil - pomáhať slabším a odstrčeným, osobám bez úcty k sebe, k životu, k druhým. Tak sa dostal do Kláštora pod Znievom.

V pätnásť rokov nepoužívaných starých priestoroch kláštora sa udiali zázraky. Hoci vtedy tam nebola funkčná elektrika, kúrenie a nebolo tam ani žiadne sociálne zariadenie, dnes je celá budova obývaná, vykúrená a využitá do posledného kútika. Všetko bolo urobené svojpomocne a s Božím požehnaním.

Život Vladimíra Masláka sa nesie v duchu slov: „Všetko na česť a slávu Božiu!“

Číslo účtu občianskeho združenia Dobrý Pastier: SK20 0200 0000 0025 5321 8455

Oživení Duchom čerpajú z prameňov lásky

Kristus „bol usmrtený v tele, ale Duchom oživený“ (1Pt 3,18). Hlavnou myšlienkou tohto verša je uvedomenie si, že máme skúšky života znášať s Kristom ako vzorom, ktorý bol oživený a „podľa Ducha svätosti od vzkriesenia z mŕtvych je ustanovený v moci ako Boží Syn“ (Rim 1,4).

Uvedené vyjadrenia potvrdzujú, že to, čo oživuje Krista, je Boží Duch. Podobne to bolo aj pri tajomstva vtelenia, keď vyznávame: „Mocou Ducha Svätého vzal si telo z Márie Panny a stal sa človekom“.

Duch, ktorý dáva život

A tak je Duch Svätý v tajomstve trojjediného Boha Osobou – Láskou, nestvoreným Darom a zároveň večným prameňom každého darovania pochádzajúceho od Boha. Tak to bolo pri stvorení ako aj pri oživení Ježiša Krista, ktorý keď zomrel, zomrel raz navždy hriechu, ale keď žije, žije Bohu.

Podobne máme zmýšľať o sebe aj my: že sme mŕtvi hriechu a že žijeme Bohu v Kristovi Ježišovi (porov. Rim 6,10-11). Lebo tí, čo žijú podľa tela, zmýšľajú telesne, ale tí, čo žijú podľa Ducha, zmýšľajú duchovne.

Príkladom otvorenosti voči Daru Ducha je Mária. Ona vstúpila do dejín spásy sveta prostredníctvom poslušnosti viery, čím sa otvorila a ukázala aj nám, ako otvárať ľudské srdce voči Božiemu sebadarovaniu v Duchu Svätom.

Tak ako narodenie Ježiša, aj znovuzrodenie nastáva vtedy, keď Boh Otec „posiela do našich sŕdc Ducha svojho Syna“, v ktorom „voláme: Abba, Otče!“ Teda toto Božie synovstvo je vštepené do ľudskej duše posväcujúcou milosťou ako dielo Ducha Svätého. Posväcujúca milosť je v človeku princípom a prameňom nového života — života Božieho, nadprirodzeného. Takto môžeme vnímať úzky vzťah medzi Duchom, ktorý dáva život, a posväcujúcou milosťou.

Opozícia voči Bohu

Na druhej strane si musíme uvedomiť, že aj keď takto mimoriadne v nás pôsobí Duch Svätý, predsa sa v našej ľudskej skutočnosti stretá s odporom. Z tohto hľadiska sú výstižné prorocké slová starca Simeona, ktorý „z vnuknutia Ducha“ prišiel do jeruzalemského chrámu, aby o betlehemskom Dieťati vyhlásil: „On je ustanovený na pád a na povstanie pre mnohých v Izraeli a na znamenie, ktorému budú odporovať.“

Opozícia voči Bohu, ktorý je neviditeľný Duch, vzniká do istej miery už na základe radikálnej odlišnosti sveta, ktorý sa zameriava na to, čo je viditeľné a hmatateľné, kým oproti stojí Boh ako „neviditeľný“ a „absolútny Duch“ ako najdokonalejšie bytie.

V Liste Galaťanom čítame: „Hovorím však: Žite duchovne a nebudete spĺňať žiadosti tela. Lebo telo si žiada, čo je proti duchu, a duch, čo je proti telu. Navzájom si odporujú, aby ste nerobili to, čo chcete“. A tak sa neustále v človeku nachádza isté napätie, v ktorom sa odohráva určitý zápas medzi žiadosťami „ducha“ a „tela“.

Ovocie tela a ovocie Ducha

Tento zápas patrí k dedičstvu hriechu. Je jeho dôsledkom a zároveň aj potvrdením. Je súčasťou každodennej skúsenosti. Apoštol píše: „A skutky tela sú zjavné: je to smilstvo, nečistota, chlipnosť..., opilstvo, hýrenie a im podobné.“ To sú hriechy, ktoré by sa mohli definovať ako „telesné“. No apoštol k nim pridáva aj iné ako napríklad: „nepriateľstvá, sváry, žiarlivosť, hnevy, zvady, rozbroje, rozkoly, závisť.“ To všetko sú „skutky tela.“

Proti týmto zlým skutkom kladie Pavol „ovocie Ducha“, ako je „láska, radosť,

pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrota, vernosť, miernosť, zdržanlivosť“. Pavol hovorí o stálych dispozíciách - čnostiach a nerestiach - mravne dobrých alebo zlých, ktoré sú ovocím podriadenosti (v prvom prípade), alebo odporu (v druhom prípade) voči spasiteľnému pôsobeniu Ducha Svätého. Preto apoštol píše: „Ak žijeme v Duchu, podľa Ducha aj konajme“. A na inom mieste: „Lebo tí, čo žijú podľa tela, zmýšľajú telesne, ale tí, čo žijú podľa Ducha, zmýšľajú duchovne“. Ak zmýšľame podľa „podľa Ducha“, prináša to život a pokoj. To, čo posilňuje vnútorného človeka, je Duch Svätý. Práve v Kristovom zmŕtvychvstaní sa Duch Svätý - Paraklet - zjavil predovšetkým ako ten, ktorý dáva život, ktorý oživuje.

Duchovný človek

Pod vplyvom Ducha Svätého dozrieva a mocnie vnútorný, čiže „duchovný“ človek. Vďaka Božiemu darovaniu sa ľudský duch, ktorý „vie, čo je v človeku“, stretá s Duchom, ktorý „skúma Božie hlbiny“. Na tejto ceste vstupuje Boh do vnútra človeka, stále hlbšie preniká do celého ľudského sveta. Trojjediný Boh sa dáva v Duchu Svätom človekovi ako dar a pretvára ľudský svet zvnútra sŕdc a svedomí. Zároveň v ňom dozrieva to kráľovstvo, v ktorom bude Boh definitívne „všetko vo všetkom“.

Dar a láska - to je večná sila otvárania sa trojjediného Boha človekovi a svetu v Duchu Svätom. Ako zdôrazňuje apoštol Pavol: „Ten, ktorý Ježiša Krista vzkriesil z mŕtvych, aj vaše smrteľné telá oživí svojím Duchom, prebývajúcim vo vás.“ (Rim 8,11) Práve tento Duch nás pobáda, aby sa ľudská spoločnosť usilovala urobiť svoj život ľudskejším a tomuto cieľu podriadiť celú zem.

Požiadavky duchovného života

Uvažovanie o tom, ako v nás môže pôsobiť Boží Duch, nás privádzajú k niektorým konkrétnym požiadavkám, prostredníctvom ktorých môže Duch Svätý oživovať náš duchovný život. Patrí medzi ne:

- pravidelná modlitba;
- život v posväcujúcej milosti (srdce bez zaťaženia ťažkým hriechom);
- návšteva eucharistického Krista;
- pravidelný kontakt s Božím slovom;
- hľadanie pravdy, Božej vôle a slávy vo všetkých udalostiach života;
- neustále obnovovanie priateľstva s Máriou,
- mať ducha obety v službe Bohu i ľuďom.

Nech nás v tom posilňuje odporúčanie apoštola Pavla: „Božia láska nech sa rozlieva vo vašich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého ste dostali.“ (porov. Rim 5,5)

Uvedomujme si, že sme boli stvorení z lásky a povolaní čerpať z jej bohatých prameňov. Máme sa stať hlásateľmi vtelenej a zmŕtvychvstalej Lásky. Máme ju hlásať slovom a ešte viac svedectvom svojho kresťanského života. V tom spočíva naše poslanie, ak sme oživovaní Božím Duchom.

Text: Jozef Repko
Foto: Mária Melicherčíková

(Spracované podľa encykliky Jána Pavla II. Dominum et vivificantem.)

Svedectvo iných mi ukázalo cestu k odpovediam

Som veľmi vďačná za to, že sa s vami môžem podeliť o moju skúsenosť s Bohom. Mojou modlitbou je, aby ste aj vy mali možnosť zažiť na vlastnej koži Božiu lásku minimálne tak ako ja. Len život s Ježišom je skutočným životom.

Už ako dieťa som bola vedená do kostola, na náboženstvo v škole, no týmto veciam som nerozumela. Ako som dospievala, rozmýšľala som nad rôznymi udalosťami v mojom živote. Cítila som sa nechcená, odmietnutá, nepochopená, opustená. Viedlo to k otázkam: Kto vlastne som? Prečo tu som? A prečo som, aká som?

Túžba po čistom srdci

Odpovede som nenachádzala, no napriek tomu mi bolo jasné, že existuje niečo viac než to, čo vidím svojimi očami, a snažila som sa to nájsť. Hľadala som duchovný svet a dostala som sa k východným náboženstvám a filozofiám. Čím ďalej, tým viac som sa v tom zamotávala. Verila som tomu, čo sa mi páčilo, no stále mi niečo chýbalo. Hľadala som svoju identitu v nesprávnych veciach. Chcela som odpustiť a byť dobrým človekom, no nevedela som ako.

Dostala som sa k tomu, že som naozaj veľmi túžila mať skutočne čisté a dobré srdce. Niekedy v tomto období som začala počúvať o Ježišovi od mojich dvoch bývalých spolužiakov zo strednej školy, s ktorými som sa dobre poznala. Na vlastné oči som videla, že do ich životov prišla obrovská zmena. Od alkoholu, cigariet, drog, dlhých vlasov, divného oblečenia, beznádeje, sebapoškodzovania a smútku zrazu predo mnou stáli dvaja normálni ľudia. Videla som, že sú skutočne šťastní. Nerozumela som tomu, a tak som sa to rozhodla preskúmať. Začala som chodiť na stretnutia mládeže, kde sa spievali chvály, čítalo sa z Biblie a ľudia sa modlili. Bolo to živé.

Spoznať viac

Celé mi to dávalo zmysel, aj keď som to odmietala prijať. Túžila som nájsť skutočnú pravdu, a tak som sa s týmito kresťanmi modlila k Ježišovi, aby sa mi dal spoznať, ak skutočne žije, a zmenil môj život. Myslela som to úprimne. Prešlo pár mesiacov, až nastal jeden večer, keď som bola sama vo svojej izbe a rozmýšľala som. V srdci som jasne počula: „Ježiš je jediná osoba, ktorá je dokonale dobrá a má čisté srdce.“ Znamenalo to pre mňa úplne všetko. Som presvedčená, že Boh mi dal toto zjavenie o ňom samom. Zrazu som našla „to niečo“, teda niekoho, koho som hľadala. Ježiša. Rozhodla som sa, že ho chcem spoznať a urobiť čokoľvek, čo on vo svojom Slove hovorí, že je správne.

Začala som chodiť do cirkvi, pretože chcem spoznávať Boha viac. Odvtedy, keď som v Božej prítomnosti, či už na bohoslužbách, v osobnej modlitbe, alebo pri čítaní Biblie, Boh ma premieňa svojím Slovom, dáva mi nové zjavenia o tom, kto je Ježiš. Stvoril mi nové srdce, novú myseľ a úplne uzdravil moju dušu. V ňom som našla svoju identitu a útočisko. Dnes viem, že som prijatá, pretože mám istotu, že mi odpustil všetky moje hriechy.

S láskou vás povzbudzujem: Hľadajte Ježiša a on sa vám dá nájsť. Skutočne to stojí za to.

Text: Katarína Strenitzerová
Foto: archív autorky

Poznáte Ducha Svätého Tešiteľa? Ako sa prejavuje vo vašom živote?

- **Ján (38 r.):** „Áno, poznám. Pomáha mi zvládať ťažké obdobia a vždy, keď úprimne túžim po jeho pomoci, resp. rade, tak mi pomôže."
- **Miroslav (33 r.)**: „Priznám sa, málo sa modlím k Duchu Svätému. Musím sa v tomto polepšiť. Každopádne verím, že Duchu Svätému vďačím za všetky vnuknutia riešení rôznych životných situácií."
- **Dominika (31 r.)**: „Ducha Tešiteľa poznám, prichádza najčastejšie pri prijímaní sviatostí. Prejavuje sa ako záplava pokoja, radosti a dôvery. Pripisujem mu aj jeden drobný súkromný zázrak. Na jednej púti k Panne Márii bolo veľmi veľa ľudí na malom mieste, bol tam ťažký vydýchaný vzduch, ľudia tam aj odpadávali. Aj mne bolo veľmi ťažko, rozmýšľala som odtiaľ odísť. No keď som sa po sv. prijímaní vrátila na svoje miesto, pocítila som svieži vánok a vôňu levandule. Bolo to nepochopiteľné a nik iný to necítil."
- **Terézia (35 r.)**: „Áno, poznám a chcem ho poznať ešte viac! V ňom sa hýbem, žijem a som. Je mojím poradcom pri rozhodovaní a Tešiteľ v mojej každodennosti. Chvála Pánu Bohu za túto silu z neba pre nás."
- **Martin (30 r.)**: „Áno, verím a poznám, lebo sa veľakrát prejavil v mojom živote. V ťažkých chvíľach, keď som nemal sily, keď bol som nešťastný, potreboval som povzbudenie alebo ma čakali náročne chvíle, mi poslal či už samotnú silu, odvahu, ale aj všeobecne pozitívne myšlienky. Bolo to aj v rôznych podobách - hudba, pieseň, príroda, povzbudenie iných ľudí, modlitba. Cítim jeho prítomnosť aj vo svete a najmä v našej Cirkvi."
- **Anka (68 r.)**: „Raz som bola na duchovnej obnove s pátrom Mariakumarom. Bolo mi veľmi zle, nevládala som zdvihnúť ruky, srdce mi veľmi búchalo. Opakovala som si, ako nás páter učil sa modliť: ‚Jeho moc sa leje na mňa ako olej od hlavy dolu.' A vtedy som tam zaspala. Keď som sa zobudila, nič ma nebolelo. Duch Svätý ma uzdravil."
- **Irenka (71 r.)**: „Mňa viedol Duch svätý Tešiteľ odmalička. Chcela som byť užitočná a pomáhať. Božské Srdce si ma vybralo za svoju tešiteľku. Pomáham chorým, slabším. Vedie si ma celý život vždy a vo všetkom. Učí má k láske k blížnemu, neodsudzovať a neposudzovať. Viac si vážim rodinu aj tých, čo mi Boh poslal do cesty."
- **Antónia (70 r.):** „Je pri mne po celý život. Prejavuje sa to tak, že mi vracia pokoj a nádej v každom smere. Dodáva mi silu, vieru v Trojjediného Boha."
- **Jolanka (72 r.)**: „Mám ho vo veľkej úcte a láske. Všetko riešim s ním, bez neho by bol môj život ničím. Teší ma v najťažších chvíľach života."
- **Anna Mária (74 r.)**: „Je dychom mojej duše. Podľa neho viem, že oči Boha sú na mňa upreté a nikdy sa odo mňa neodvrátia. Duch Tešiteľ je mojou láskou. Ďakujem mu a odovzdávam celú rodinu, priateľov i nepriateľov."

Pripravili: Anna Gálová a Elena Cagáňová

6.
časť

Vrcholný moment sebadarovania

Svätý Ján Pavol II. otvoril dvere chápaniu milovania ako momentu, v ktorom sa muž a žena výnimočným spôsobom vzájomne darujú jeden druhému a stávajú sa obrazom Svätej Trojice, v ktorej sa Otec daruje Synovi v Duchu Svätom. A milovanie je vrcholným momentom tohto sebadarovania, keď sa muž a žena dávajú jeden druhému úplne celí a stávajú sa jedným.

Akokoľvek jednoducho to môže pôsobiť, mať túto skúsenosť hlbokej jednoty a pokoja nie je niečo, čo človek zažíva pri intimite bežne. Môžeme sa, naopak, cítiť osamelo, ženy niekedy použito. Zažívať pri milovaní to *„bytie jedným“* – sa napokon ukazuje ako určitá pomerne nesamozrejmá duchovná rovina. Zdá sa mi veľmi silné a priam prevratné vnímať a prežívať milovanie takto.

Najkrehkejšie, čo máme

Intímne spojenie môže byť jednoznačne silným zjednocujúcim momentom. To, k čomu sme volaní, je byť jedno. Je to však začiatok dlhej cesty, keď sa jednotlivé vrstvy dvoch osobností postupne obrusujú a zjednocujú. Jednou z nich je aj milovanie, pretože to znamená, že po milovaní sú si obaja bližší než pred ním. Pociťujú ku sebe väčšiu náklonnosť. Sú akoby do seba viac zaľúbení.

Intimita zahŕňa to najkrehkejšie, čo máme. Prví ľudia stratili bezstarostnú dôveru, že ten druhý ich bude milovať a chrániť v ich bezbrannosti. Preto by sme nikdy nemali zabúdať, že láska by mala zahŕňať neprestajnú citovú účasť a trvalý záväzok milovať druhého človeka, pretože práve to muža a ženu zbližuje. Vo vzťahu musí byť prítomná veľká miera takejto nežnej lásky.

Potreba nežnosti

Neha je schopnosť spolucítiť („cítiť s“ a „cítiť za“) s druhým človekom takým, aký je, pociťovať tie najhlbšie skryté záchvevy duše. Ste schopní cítiť, čo sa deje v najhlbších zákutiach duše vášho partnera? Poznáte jeho nádeje, obavy, zranenia a problémy?

Nežná láska dáva človeku pocit, že nie je sám, že celý jeho život je rovnocennou súčasťou života druhej osoby. Ženy nielen očakávajú tento druh nežnej lásky od svojich partnerov, ale majú naň aj osobitné právo. Žijú hlbším emocionálnym životom ako muži.

Žena má preto intenzívnejšiu potrebu nežnosti. Zvyčajne potrebuje, aby sa s ňou muž viac rozprával. Je viac zameraná na vzťahy. Nejde jej o to, aby muž riešil jej problémy, ale o to, aby si ju vypočul a porozumel jej.

Ženy potrebujú, aby muži mali účasť na ich citovom živote a hlbokom vnútornom prežívaní, pretože žena sa svojmu mužovi odovzdáva, dáva mu samu seba. Preto by sa muži nemali uspokojiť s tým, že zabezpečia svoje manželky finančne a budú sa zúčastňovať na chode domácnosti, ale mali by vstúpiť do hĺbky emocionálneho života svojich žien, aby cítili spolu s nimi a za ne.

Miroslav Turanský

AKADÉMIA Karola Wojtyłu

Duchovný boj jazykom mladých

Recenzia knižnej série Kráľovskí bojovníci

Neviete, ako svojim deťom priblížiť duchovný boj, ktorý sa odohráva všade okolo nás? Už sa viac nemusíte trápiť. V knižnej sérii *Kráľovskí bojovníci* to americká spisovateľka Priscilla Shirerová urobila za vás. Neviditeľné sa tu stáva viditeľným – a to ozaj spôsobom, aký súčasné deti pochopia.

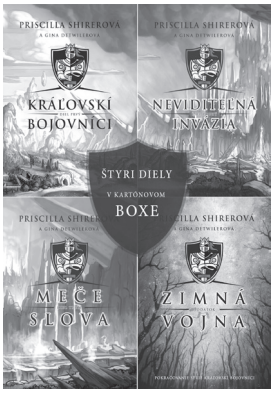

Knižnú sériu *Kráľovskí bojovníci* začalo vydavateľstvo KUMRAN vydávať v roku 2018, posledná časť vyšla v roku 2020. Pôvodne plánovaná trilógia *(Kráľovskí bojovníci, Neviditeľná invázia, Meče slova)* má aj svoj dodatok vo forme 4. dielu s názvom *Zimná vojna*, ktorý mnohí čitatelia hodnotia ako najvydarenejší. Nečudo, veď keď sa človek „prelúska“ tými prvými troma, je už v problematike dokonale zorientovaný a neznalým veci nič nehovoriace pojmy ako napríklad Ahoratos, Skotos, falzátori či enti mu nerobia žiadne problémy.

Časti výzbroje

Autorka pri písaní príbehu vychádzala z Listu apoštola Pavla Efezanom, konkrétne z časti, kde sa hovorí o Božej výzbroji (Ef 6, 10 – 18). Hlavnými hrdinami sú úplne obyčajné deti (chlapci aj dievčatá), ktorí sú tajomným Ruwachom povolaní stať sa súčasťou jeho plánu a túto výzvu prijmú. Ocitnú sa tak vo veľkom dobrodružstve v neviditeľnom svete (ktoré má presah aj do toho viditeľného) a učia sa postupne používať svoju výzbroj.

V prvej časti *Kráľovskí bojovníci* sa naučia, ako funguje opasok, pancier a topánky, v druhej časti *Neviditeľná invázia* štít a prilba, v tretej časti *Meče slova* meč. Takto vyzbrojení a posilnení tým, že zdolajú viaceré skúšky, a tiež tým, že aj keď sa im niečo nevydarí a dokážu si to v pokore priznať, Ruwach im odpustí a ukáže nový smer, sa v *Zimnej vojne* púšťajú do záverečnej bitky, v ktorej ide o všetko.

Máte všetko, čo potrebujete

Ruwach dáva svojim zverencom do boja vzácne rady, ktorým spočiatku nerozumejú, ale časom sa im ich význam odkrýva. Význam vety, ktorú im opakuje najčastejšie („Máte všetko, čo potrebujete.“) sa ozaj v každej jednej situácii napĺňa.

Aj keď kráľovskí bojovníci niekedy pochybujú o význame darov, ktoré od Ruwacha dostávajú (často majú podobu obyčajného semienka, palice či kameňa), napokon zisťujú, že nimi ozaj dostávajú všetko, čo potrebujú.

Hlavní hrdinovia Xavier a Evan sú bratia, ktorí sa večne hádajú; Levi a Brianna sú zas priatelia, ktorí sa poznajú „odjakživa“ a Manuel je šikanovaný intelektuál, ktorý je skôr nepochopený a večne sám. Spoločná úloha ich dáva dohromady nielen v svete „neviditeľna“, ale i v tom reálnom. A postupne sa k nim pridávajú ďalší. Hranie basketbalu či záľuba v jazde na skateboarde, používanie lesku na pery či mobilných aplikácií – to všetko robí knihu pre súčasných mladých ešte príťažlivejšou. Hovorí totiž „ich jazykom“, jazykom doby, v ktorej žijú a nie jazykom čias, ktoré už nepoznali, a teda si ich nevedia predstaviť.

Kniha je primárne určená čitateľom od 8 do 12 rokov, ale myslím si, že čitateľský i duchovný zážitok z nej môže mať každý, komu nie je svet mladých či fantázie až taký vzdialený.

Petra Humajová

Foto: www.kumran.sk

Ľútosť

Ľútosť je bolesť duše nad spáchanými hriechmi. Nie je vecou citov, ale vôle. Je to niečo, čo chceme, nie čo cítime. Podobne ako pre celú svätú spoveď, aj pre ľútosť sa treba rozhodnúť.

Aké sú prvky ľútosti?
Prvoradou je bolesť z urážky Boha. Ľutujeme, že sme urazili nášho Pána, že sme sa prehrešili proti prikázaniam, ktoré nám dal. Dôležité je pri nej aj zavrhnutie hriechu ako mravného zla a rozhodnutie, že viac nezhrešíme. Ono sa to síce aj tak stane, lebo sme len ľuďmi, ale je potrebné povedať si, že to nechceme a snažiť sa o to, aby sme náš hriech nezopakovali.
Mali by sme si tiež uvedomovať, že keď hrešíme, svojím hriechom zraňujeme celé Kristovo Telo. Preto je dôležité konať dobrovoľné pokánie. Ono je balzamom na rany Cirkvi a pomáha toto zranené telo uzdravovať.

Dokonalá a nedokonalá ľútosť
Ľútosťou vyjadrujeme, že sa chceme odvrátiť od hriechu a primknúť sa bližšie k Bohu. Je nám ľúto, že sme urazili Boha a jeho dobrotu a chceme to napraviť.
Rozlišujeme dokonalú a nedokonalú ľútosť. Dokonalá ľútosť je dôsledkom vedomia, že sme urazili Božiu lásku. Vzbudiť si dokonalú ľútosť nám môže pomôcť napríklad pohľad na Kristov kríž.
Nedokonalú ľútosť motivujú skôr ľudské faktory – napríklad strach, aby som nebol zatratený. Nedostatok pravej ľútosti sa v našom srdci môže vyskytovať vtedy, keď nám chýba nadprirodzený postoj k sviatosti a neuvedomujeme si, že svojimi hriechmi sme urazili Božiu lásku. Ak sa pred vstupom do spovednice nerozhodneme obrátiť sa, obnoviť svoje vnútro, naša ľútosť nie je dokonalá.

Kedy nemôžeme získať odpustenie?
Ak človek nechce nič meniť na svojom spôsobe života a aj naďalej zotrváva v blízkej príležitosti k hriechu; nevyhýba sa situáciám, ktoré k hriechu vedú, nemôže získať odpustenie. Napríklad ak má človek problém s alkoholom a znova prichádza do pohostinstva, to je pre neho príležitosť k hriechu. Alebo ak má niekto problém s čistotou a znova si na internete nájde také stránky, ktoré jeho čistotu ohrozujú, tiež je to pre neho príležitosť k hriechu.

Cesta k plodnej ľútosti
Pri plodnej ľútosti má duša padnúť na kolená pred nekonečne spravodlivým, ale aj milosrdným Bohom a uznať, že on je jej Pán. Po spytovaní svedomia pred spoveďou tiež treba z hĺbky duše ľutovať, že sme zhrešili. Preto je vhodné, aby sme si na spytovanie svedomia a ľútosť našli vážny a pokojný čas. Ak sme „v behu“, je ťažké pripraviť sa na plodnú svätú spoveď. Pre dobrú svätú spoveď je teda dôležitý aj čas prípravy a správne predsavzatie.

Podľa katechéz pripravených na fare
zostavil Pavol Škovránek, kaplán

Údery jasu

Vďaka čistej duši Simone Weil

Niekedy sa vysvetľovaním len zahmlieva. Svätý môže byť pokoj aj nepokoj. (Ale ako je to s izbou?)

„Všetky jednotlivé motívy konania sú mylné. Dobrá je len taká energia, ktorá nevyplýva zo žiadnych motívov: poslušnosť Bohu. A keďže Boh prekračuje všetko, čo si môžeme predstaviť alebo pochopiť – poslušnosť ničomu. Je to súčasne nemožné a nevyhnutné, inak povedané – nadprirodzené.“

Hovorí sa, že pravda bolí. A je to pravda. Predovšetkým vtedy, keď sa ukáže ako iná od mojej pravdy. Je to útok na oltáre vystavané v mojom vnútri. Predtým som o mnohých ani nevedel. Boha nikto nikdy nevidel. Ten, v ktorom niet žiadnej temnoty, je pre mňa temnotou. Ten, ktorý je, neexistuje.
Prázdna púšť je fatamorgána.
Bohu nie je nič nemožné. Nesmrteľnému zomrieť.

„Každá bytosť bezhlasne volá o to, aby bola čítaná inak.“

Pre mňa niet šťastia bez teba. Aj keď si pre mňa dierou, bolesťou, ničotou, len v tebe sa môže stratiť moja nádej. Len ty môžeš uhasiť a rozmnožiť ten bezhraničný smäd. Do prázdnej studne spúšťam svoje vedro a najlepším dôkazom, že hasíš môj smäd, je to, že ho spúšťam ďalej. Ohlúpnuť sa dá – pozornosťou. Tak sa učí múdrosti.
Sme diery v Jeho bezchybnej látke. Sme ranami v Jeho tele.
Spievali si hlúpe deti: Život nosí masku smrti.
Jób – teraz vidím, že Boh sa nemusí obhajovať, Boh sa obháji. Pochopenie ako pohľad zvnútra. Vonku opísateľný iba ako logická chyba. Vedieť rozlíšiť Boží nezmysel od toho ľudského/satanského a adorovať ho. To je klopanie na dvere, hoci sa o tom nevie. Poznanie príde až po tom, ako nám bolo otvorené. Aj to, že nám bolo otvorené, zisťujeme až neskôr.

„Mlčiaci súcit Otca voči Kristovi.“

Text a foto: Peter Pikulík, OFMConv

(Vety v úvodzovkách sú zo spisov Simone Weil)

Svätí prievidzského námestia

Naše mesto má viacero cirkevných pamiatok. Okrem troch historických kostolov sú to napr. aj sochy. Poznáme ich? Možno chodíme okolo nich každý deň. Na námestí ich bolo a je niekoľko.

Súsošie Najsvätejšej Trojice

Najznámejšou dominantou je stĺp so súsoším Najsvätejšej Trojice. Dal ho v roku 1740 postaviť miestny kňaz Ján Podolan, na čo odkazuje kamenný medailón v latinčine. Okrem Najsvätejšej Trojice zdobia stĺp sochy Panny Márie a troch archanjelov – Michala, Gabriela a Rafaela. V dolnej časti stĺpa je reliéf sv. Rozálie, ktorá bola považovaná za ochrankyňu proti moru. Stĺp je dielom sochárov z kremnickej dielne Michala Räsnera.

Socha sv. Floriána

O pár desiatok metrov nad stĺpom, v uličke smerom k farskému kostolu, nájdeme sochu sv. Floriána, patróna v boji proti požiarom. Jej postavenie inicioval richtár Valent Polerecký v roku 1793. Stalo sa tak po veľkom požiari mesta (rok 1790). Pôvodne stála pri hasičskej zbrojnici na Drevenom rínku (dnes je tam gymnázium V. B. Nedožerského). Na zadnej časti stĺpa možno vidieť latinský nápis, ktorý v preklade znie: *„Svätému Floriánovi, aby prosil za odvrátenie hrôz ohňa, postavil túto sochu Valentín Polerecký. Socha bola obnovená v. r. 1905.“*

Socha sv. Jána Nepomuckého

Na námestie a Prievidžanov vzhliadal v minulosti ešte jeden svätý. Na západnej strane námestia, v oblasti pred dnešným Priorom, bola socha sv. Jána Nepomuckého. Autor sochy nie je známy. Koncom 40. rokov bola socha premiestnená pred pia-

Súsošie Najsvätejšej Trojice

Socha sv. Floriána

ristický kostol, kde dlho stála ako torzo. V súčasnosti sa reštauruje a na jej mieste je umiestnená zreštaurovaná socha Panny Márie Immaculaty. (Socha Immaculaty z roku 1693 je aj na mariánskom stĺpe, ktorý sa nachádza pri bočnom východe od farského kostola.)

Socha sv. Bartolomeja

V roku 1698 bola vytvorená a požehnaná socha patróna farského kostola – sv. Bartolomeja. Bola pravdepodobne vytvorená pri príležitosti obnovy kostola. Vytvorili ju majstri z Trnavy a dnes sa nachádza nad západným vchodom chrámu.

Osudy sochy sv. Anny

Spomenutý richtár Polerecký dal podnet aj na zhotovenie sochy sv. Anny, ktorej zreštaurovanú podobu nájdeme na severnej strane farského kostola. Pôvodne stála za mestskou zástavbou južne od Prievidze. Pochádza pravdepodobne zo začiatku 19. storočia a traduje sa, že Polerecký ju dal postaviť z vďaky za záchranu života, a to na mieste, kde utrpel nehodu s konským povozom. Toto miesto potom dostalo miestny názov „Za svätú Annu“.

V tomto priestore – na ceste k Novákom – stála socha v prostredí líp do 70. rokov. Pri stavebnej činnosti a úprave terénu došlo vtedy k jej povaleniu a spíleniu líp. Torzo sochy odpočívalo v zemi do roku 2008. Vtedy bola vyzdvihnutá a následne zreštaurovaná na VŠVU v Bratislave.

Aj banícka a priemyselná Prievidza ukrýva v sebe príklady kultúrneho dedičstva, na ktoré môžeme byť hrdí.

Text a foto: Juraj Bačišin

(Zdroj: Kolektív autorov: Monografia mesta PRIEVIDZA, Štúdio Harmony, s. r. o., Banská Bystrica, 2013)

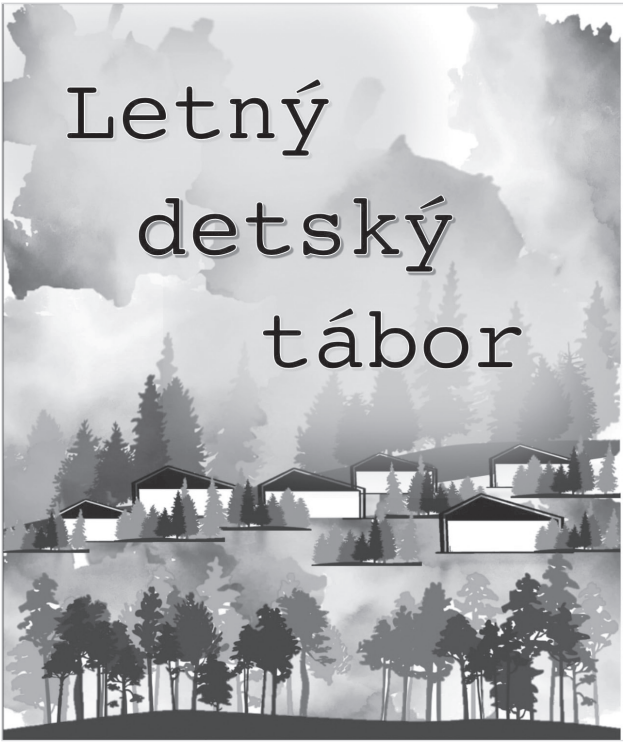

Farnosť Prievidza – mesto pripravuje

LETNÝ DETSKÝ TÁBOR

pre deti od 7 do 13 rokov

Suma: **200 €**

Dátum:
23. 07. – 29. 07. 2023

Kde:
Kostoľany pod Tribečom

Registrácia:

tabor.farapd.sk

Toto podujatie bolo podporené z dotačnej schémy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Programy pre mládež na roky 2014 – 2021, ktorú administruje IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY
IUVENTA
ZKSM
Bez Tol Výroba vôní Prievidza
Alaska
NIVEA

ĎAKUJEME AJ VŠETKÝM ANONYMNÝM SPONZOROM.

Nemám peniaze - nemám nič?

Na nemenovanom nemocničnom oddelení bolo rušno - ako každý deň. Vizita, vyšetrenia, príjmy a odchody pacientov... Ako na páse. Nové pacientky si s úzkosťou v očiach líhali na nemocničné postele v očakávaní, akú diagnózu im zistia. Tie, ktoré ukončili hospitalizáciu, sa lúčili so spolupacientkami na izbách. Navzájom si priali zdravie, zdravie, zdravie.

Na jednej takej posteli sedela nová pacientka - žena stredného veku. Hneď si ju všimla návštevníčka, ktorá prišla s dvomi zákuskami v balíčku pozrieť jednu svoju známu. Včera bola posteľ ešte prázdna - a dnes? Už bola obsadená. Chorých je veľa, postelí málo. Jej známu čakalo gastroenterologické vyšetrenie, a tak zákusky, ktoré jej priniesla, zostali zabalené v jej rukách ako nepotrebná dekorácia, ktorú ponesie naspäť domov. Celkom si na ne robila chuť!

Vtom do izby rázne vstúpila sestrička a zamierila rovno k novej pacientke. Žiadne oslovenie sa nekonalo. Meno však určite mala. Meno bolo asi to jediné, čo si spolu s diagnózou priniesla narýchlo do nemocnice.

„Počúvajte," povedala sestrička, „oblečte si župan a pôjdete hneď na EKG!"

Pacientka, keďže žiadny župan nemala, skĺzla z postele, na nohy si nastokla zimné topánky, ktoré už dávno stratili svoj tvar, farbu aj značku. Vonku už bola jar v plnom prúde, a tak na jej nohách boli akousi nevkusnou ošumelou rekvizitou... Popravde, papučky to naozaj neboli.

„To čo si obúvate???" zvýšila hlas sestra. „Snáď tu nechcete chodiť v týchto bagančiach?! A župan? Ten tiež nemáte, však? To sú pomery," hundrala nahnevane a vôbec jej nevadilo, že svedkami tohto nepríjemného výstupu sú návštevníci aj ostatné pacientky.

Jej nie práve empatický komentár k „bezžupanovej" a „bezpapučkovej" pacientke začal gradovať.

„Nestihla som si nič vziať so sebou," ticho hlesla pacientka na svoju obranu.

„Aby som teraz išla do práčovne zháňať nejaký župan... Nemám dosť inej roboty ako obsluhovať takéto... chudery!" dopapuľovala namosúrená sestra. Pacientka sklonila ešte viacej hlavu a zahanbene ju nasledovala.

Pri dverách sa sestrička akoby na povel zastavila. Vyčarila strojený úsmev a milo sa spýtala panej na krajnej posteli: „Pani inžinierová, injekcie zabrali?"

Pani inžinierová veľavravne zažmurkala jedným okom na vysmiatu sestričku a odpovedala: „Zabrali!"

Ako sa sestra usmiala, tak sa „odsmiala". Ako generál vypochodovala z izby spolu v závese s ustráchanou pacientkou, ktorá za ňou neobratne šúchala veľkými topánkami.

Návštevníčka so zákuskami, ktorá túto tragikomédiu sledovala, zostala na chvíľu ako obarená... Ostatok osadenstva sa takisto preberal z mrákot a aby reč nestála, pokračoval v započatých vzájomných rozhovoroch, akoby sa nič nestalo.

„Naozaj sa nič nestalo? Nie každý má šťastie v živote," hútala si návštevníčka sama pre seba.

„Táto pacientka ho mala viditeľne podľa všetkého pomenej," premýšľala ďalej a začala si vyčítať, že nepovedala pár slov na jej obranu. „Nie každý deň na pracovisku je ten naj, no pacient je v prvom rade človek s menom za každých okolností," pokračovala v duchu v úvahe. „Dať mu takto najavo, že je bezvýznamná nula, je kruté a nenáležité."

Čas návštev sa blížil ku koncu. Už stála pred nemocničným výťahom, keď si

všimla spomínanú pacientku. Dívala sa von z nemocničného okna a usedavo plakala. Vo vyblednutej nemocničnej košeli bez župana a vo veľkých topánkach pôsobila ako stratený vrabček, ktorý vypadol z hniezda do veľkého tvrdého sveta.
Výťah nechala výťahom, podišla ku nej a jemne ju chytila za rameno. „Pani, nič si z toho nerobte. Sestrička vám to mohla aj inak povedať... Vezmite si aspoň tieto zákusky a oslaďte si život!“
„Ale ja nemám peniaze,“ zahanbene sa ospravedlňovala.
„No veď ja vám nič nepredávam, ale dávam!“
Usmiala sa na ňu ako na starú známu a vtisla jej nasilu zákusky do rúk.
„Ďakujem vám,“ jednou rukou chytila zákusky a druhou si utierala slzy z líc.
„Majte sa pekne a neplačte!“

Návštevníčka znova zamierila k výťahu. Naposledy sa otočila, zakývala neznámej žene a cez štrbinu zatvárajúcich sa výťahových dverí zazrela, ako pacientka nesmelo odbaľuje podarované zákusky.

PS: Človek je vždy človekom - nech je kdekoľvek. Aj vtedy, keď nemá župan, titul a na nohách má obuté staré topánky.

Text: Veronika Hoffmannová
Foto: Silvia Kobelová

Pravdivý v slovách aj prežívaní

Blahoslavený Frederik Albert

Ľudia okolo neho mali iné predstavy o jeho živote. Vidiac jeho nadanie, dožičili by mu kariéru najskôr v svetskom a potom i v duchovnom živote. Bl. Frederik Albert však zostával citlivý na vnuknutia Ducha Svätého a snažil sa čo najlepšie kráčať po ceste, ktorú mu v živote predostieral Boh.

Frederik Albert sa narodil 16. októbra 1820 v Turíne v Taliansku ako najstarší zo šiestich detí. Jeho otec bol dôstojníkom v sardínskej armáde a považoval za samozrejmosť, že Frederik ho bude vo vojenskej kariére nasledovať. Frederik sa teda na vojenskej akadémii začal pripravovať na svoju budúcnosť vo vojsku.

Nie vojak, ale kňaz

Aj napriek tomu, že Frederik sa so želaním svojho otca stotožnil, zostával plný nepokoja. Navyše v prostredí vojenskej akadémie vynikal až nadpriemernou zbožnosťou. Až pri jednej z modlitieb pri relikviári bl. Sebastiána Valfréga pochopil, prečo to tak je a k čomu ho Pán skutočne volá. Má sa stať kňazom.

Frederik okamžite zrušil všetky svoje dovtedajšie záväzky a začal sa systematicky pripravovať na prijatie sviatosti kňazstva. Štúdium teológie na univerzite v Turíne ukončil získaním doktorátu a 10. júna 1843 bol vysvätený za kňaza.

Na kráľovskom dvore

Po vysviacke začal Frederik pôsobiť na kráľovskom dvore. Nasledujúcich sedem rokov plnil úlohu dvorného kaplána kráľa Karola Alberta a potom aj Viktora Emanuela II. Za ten čas už veľmi dobre spoznal život najvyššej vrstvy spoločnosti a rozhodol sa nemlčať. Počas jednej z pôstnych kázní na zámku v Moncalieri v prítomnosti celého kráľovského dvora prerozprával život ženy – cudzoložnice z Písma spôsobom, z ktorého bolo všetkým jasné, že v skutočnosti tým príbehom kritizuje nespútaný život a erotické výstrelky kráľa.

Samozrejme, tento čin nezostal bez odozvy. Kráľ ho zo služby dvorného kaplána prepustil. Pri rozlúčke sa mu však predsa len poďakoval za to, že mu hovoril vždy pravdu.

Náročná farnosť

Po krátkom pôsobení v pastorácii v Turíne sa Frederik stal farárom v Lanzo Topinse. Bola to veľmi rozľahlá a husto zaľudnená farnosť s ťažkým hornatým terénom a zlou povesťou. Po príchode na toto miesto Frederik zistil, že nemá ani poriadnu strechu nad hlavou a kostol sa už rozpadáva.

Pustil sa teda najskôr do opráv týchto priestorov a potom aj do obnovy duchovného života. Kázal s veľkým zápalom a konal vo farnosti aj ľudové misie. Nezabúdal však ani na núdznych, najmä na deti. Založil útulok pre siroty, o ktoré sa začali starať ženy – budúce sestry albertínky.

Inšpirovaný svojím priateľom Don Boscom zorganizoval tiež školu pre chlapcov, ktorú neskôr prepustil samotnému Don Boscovi.

Zrušenie menovania

Postupom času Frederik vzrastal v láske a múdrosti a chýr o ňom čoskoro prekročil hranice farnosti i diecézy. Pápež Pius IX. ho v roku 1873 vymenoval za biskupa v Pinerole, on ho však so slzami v očiach prosil o odvolanie menovania. Vnímal, že jeho úlohou je zostať dedinským farárom. Pápež jeho úmysly pochopil a menovanie za biskupa zrušil.

Frederik sa s veľkou vervou pustil do napĺňania ďalšieho svojho plánu – budovania vidieckeho hospodárstva pre chlapcov. A práve budovanie tejto inštitúcie sa mu stalo osudným. Pri pomoci jednému z učňov, ktorý sa ocitol v nebezpečenstve, Frederik stratil rovnováhu a spadol z vysokého lešenia na zem.
Dva dni bojoval o život, pričom sa pri jeho lôžku modlili i Don Bosco a jeho neskorší nástupca Michal Rua. Tento boj však 30. septembra 1876 prehral.

Pápež Ján Pavol II. blahorečil Frederika Alberta v roku 1984. Zdôraznil pri tom najmä jeho obetavosť pre dobro jemu zverených duší a úbožiakov. „Keď sa pozrieme na tohto blahoslaveného, uvedomíme si celkom jasne, že je možné nájsť na konkrétne ľudské problémy konkrétne odpovede.“ Bl. Frederik ich pod vedením Ducha Svätého po celý život hľadal. A zostával pri tom autentický a pravdivý až do svojej predčasnej smrti.

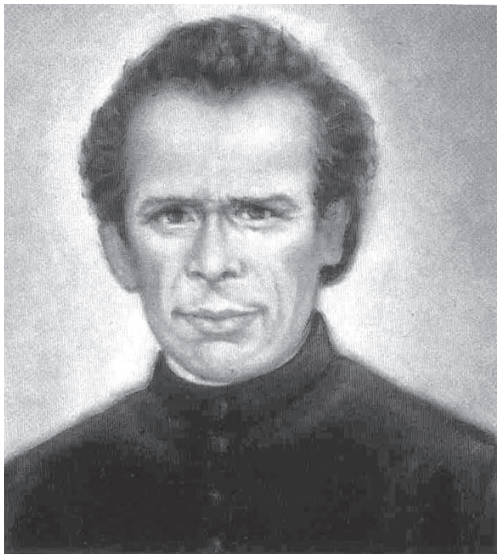

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: Ż. Podłejski: Soľ zeme a svetlo sveta 1; www.catholica.cz
Foto: www.santiebeati.it

Púť do Marianky

Pripravujeme celodennú farskú púť na naše najstaršie pútnické miesto **Marianka**.
Termín konania púte: sobota 3. 6. 2023
Orientačný program: svätá omša v Bazilike narodenia Panny Márie, lurdská jaskyňa, ruženec, litánie, prehliadka pútnického miesta, zázračný prameň
Cena dopravy: 15 €
Podrobnosti púte upresníme a zverejníme na nástenkách a vo farských oznamoch.

Tešíme sa vašu účasť!
Jozef Repko, farár

Ahojte, kamaráti!

Čítate Sväté písmo? V Svätom písme nájdete nový poklad pravdy. Je to Božie slovo – zachytené, aby sme uverili. Ako povedal Pán Ježiš Tomášovi: **„Uveril si, pretože si ma videl. Blahoslavení tí, čo nevideli a uverili.“** (Jn 20,29)
Naše cesty – smerovanie – sa často odlišujú od tých, ktoré má pre nás pripravené Pán Ježiš. Keď bude On našou cestou, nikdy nezablúdime na dobrodružných cestách života. Tak sa sám Pán Ježiš stane naším životom. Veď on vraví: **„Ja som cesta, pravda a život!“** (Jn 14,6)
Modlime sa k Duchu Svätému, ktorý je láska – láska mocná, večná a nekonečná –, aby sme boli na dobrodružných cestách životom **oživení Duchom Svätým**; aby v nás prebýval a aby nás viedol.

Vaša Evka

13.5.
Panna Mária Fatimská

14.5.
Deň matiek

18.5.
Nanebovstúpenie Pána

28.5.
Zoslanie Ducha Svätého

Rubriku pre deti pripravila Eva Trepáčová

OSEMSMEROVKA

Po vyškrtaní všetkých použitých slov vám zostane 16 písmen, ktoré tvoria dokončenie myšlienky rakúskeho spisovateľa P. Roseggera: „Kedysi sa hovorilo: Doprajte svojej duši nedeľu! Teraz sa hovorí: Vdýchnite (dokončenie v tajničke)!“

F	E	Z	O	J	Ý	T	Ä	V	S	K	A	T	E	C	H	É	Z	A	P
A	A	R	A	V	T	Ú	S	L	V	K	L	O	P	L	A	N	L	Z	U
C	E	N	G	Á	Č	V	A	A	I	O	O	O	Z	N	O	J	J	B	T
H	A	R	F	A	L	K	U	K	A	D	V	Á	P	N	O	H	C	U	O
Y	E	L	P	Á	Č	K	A	Í	T	A	J	E	V	A	L	A	Š	K	A
K	U	Š	A	I	R	N	S	N	O	I	T	I	R	E	L	P	Ľ	A	C
S	L	A	N	I	N	A	Á	P	S	R	D	I	E	Č	K	O	A	R	I
Á	D	L	O	K	V	T	B	E	T	L	I	R	G	E	N	Ú	H	E	B
L	Ô	E	H	A	A	A	O	R	I	R	Y	B	Á	R	L	A	A	V	U
K	A	I	L	E	M	Č	L	Č	O	L	D	I	L	E	I	B	Č	Í	L
I	A	S	A	R	E	T	K	A	L	D	K	A	Š	A	U	C	K	R	O
L	O	T	S	O	K	A	Š	Y	E	M	I	N	E	N	C	I	A	U	H

Použité slová:

AZBUKA, BEHÚNE, BIELIDLO, CENGÁČ, ČATA, ČMELIAK, ČREPNÍK, ČREVO, EMINENCIA, FACH, FANFÁRA, GRIL, HARFA, HOLUBICA, HRČA, KAČKY, KAŠA, KATECHÉZA, KLÁSKY, KLOBÁSA, KLOPALO, KOSTOL, KÔLNIČKA, KUKLA, KUŠA, LAKTE, OBLÉ, OHLAS, OPLAN, OSLAVA, PÁČKA, PĽAC, PUTO, REVÍR, RIADOK, RYBÁR, SLANINA, SRDIEČKO, SULFÁT, SVÄTÝ JOZEF, SVIATOSTI, ŠLÁGER, ŠĽAHAČKA, TERASA, TIGRICA, UCHO, ÚTVAR, VALAŠKA, VÁPNO, VIDLIČKA, VLAK, ZNOJ

Tajnička osemsmerovky z minulého čísla znie: „svoje hriechy.“

Pripravila Mária Suríková

Farská kronika
od 27. marca do 28. apríla 2023

Do farského spoločenstva sme sviatosťou krstu prijali:

Dominik Henžel
Tobias Ďuriš
Tereza Bieliková
Karin Račková
Lucia Ludíková
Lívia Luermann
Tobias Havran
Zoja Raffayová
Adam Rejda
Diana Rejdová
Teo Chupek

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Eleonóra Gállová, 84 r.
Jozef Nikel, 86 r.
Milan Slezák, 88 r.
Viliam Bittara, 74 r.
Edita Rohárikova, 74 r.
Jaroslava Šimurková, 68 r.
Peter Klinec, 53 r.
Anna Zbiňovcová, 78 r.
Juraj Mokrý, 48 r.
Viktória Kakašová, 1 mesiac
Jozef Koššo, 74 r.
Marta Brontvajová, 59 r.

Hľadáme spolupracovníkov do redakcie

Ak máte dar tvorivosti, viete písať alebo cítite povolanie akokoľvek inak pomáhať farskému časopisu Bartolomej, budeme radi, keď sa nám ozvete a pridáte sa k nám.
Píšte na: ***bartolomej@farapd.sk***

BARTOLOMEJ
ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače: EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4, 971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,50 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com
Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori:
Jozef Repko, Pavol Škovránek, Jozef Durkot, Elena Cagáňová, Anna Gálová, Štefan Kollár, Mária Melicherčíková, Mário Orság, Mária Pytlová, Eva Trepáčová, Miroslav Turanský

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01, web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1, 24 - Mária Melicherčíková
str. 2, 35, 36 - Mária Melicherčíková (farský kostol), Peter Melicherčík (piaristický kostol)
str. 3 - Pavel Melicherčík

Tlač: Patria I., spol. s r. o.

Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciame.

Piatok utrpenia Pána (Veľký piatok) - 7. apríla 2023

Svätá sobota (Biela sobota) - 8. apríla 2023